

Του
Άλμπερτ Αμπουκασέμ,
από την Αλεξάνδρεια Αιγύπτου,
P.O. BOX: 1955
Φαξ: ++20-3-4212139

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΥ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ - ΑΓΡΟΝΟΜΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΔΑΝΙΝΟΥ
(1887 - 1976)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΚΙ ΕΜΨΥΧΩΤΗ
ΤΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
ΤΟΥ ΥΨΗΛΟΥ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ ΣΤΟ ΑΣΣΟΥΑΝ

ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΔΑΝΙΝΟΣ

ΤΗΝ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΤΑΞΕ ΣΤΗΝ ΑΡΑΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
Ο ΒΙΟΓΡΑΦΟΣ ΤΟΥ ΑΛΜΠΕΡΤ ΑΜΠΟΥΚΑΣΕΜ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΕΤΕΦΡΑΣΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ Ο ΛΟΓΙΟΣ ΑΡΑΒΙΣΤΗΣ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΗΣ

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΔΑΝΙΝΟΥ

Καθήκον μου ήταν, που πήγαζε από τη στενή και πιστή φιλία μου προς αυτόν τον σπουδαίο άνθρωπο, τον αείμνηστο Αγρονόμο Αδριανό Δανίνο, να αναπολήσω τις αναμνήσεις μου στη διάρκεια των 20 ετών, που μου επέτρεψαν οι συγκυρίες να τον γνωρίσω από κοντά και να τύχω της μεγάλης τιμής της συναναστροφής του, εκατοντάδες φορές για πολλές ώρες, μέχρι το τέλος της ζωής του το 1976, όταν άφησε την τελευταία του πνοή στο Κάϊρο σε ηλικία 89 ετών, ξεχασμένος απ' όλους, αφού η τύχη θέλησε να ταφεί στα Κοιμητήρια των απόρων. Κι ως τις μέρες μας, παραμένει ακόμη ξεχασμένος απ' τις διαδοχικές γενιές.

Ο Αδριανός Δανίνος από νέος κι ενώ ακόμη βασιλεύε ο Φουάντ ο Α', προβληματιζόταν για την απώλεια πέραν του μισού του νερού του Νείλου στη Μεσόγειο Θάλασσα, γι' αυτό θυσίασε όλη του την περιουσία, και με συνεχείς ακάματες κι άοκνες προσπάθειες επεδίωκε την επίτευξη του αρχικού του σχεδίου και προέτρεπε την εφαρμογή του.

Αυτό το σχέδιο, για το οποίο μόχθησε ενθουσιασμένος και ιδίοις εξόδοις, για την ανέγερση του Υψηλού Φράγματος επί της ροής του Νείλου στο Ασσουάν.

Από την μακρινή εκείνη εποχή ήταν διορατικός και προειδοποιούσε και παρότρυνε για την εξασφάλιση των υδάτινων αναγκών της Αιγύπτου, που έγιναν ακόμη πιο πολύτιμες στο τέλος του αιώνα μας, καθώς και στον προσεχή, με την αύξηση του πληθυσμού, και την επιτακτική ανάγκη της αύξησης των καλλιεργήσιμων γαιών, με προσεκτικό επιστημονικό και πρακτικό τρόπο, για την επίτευξη της αυτάρκειας, και την συμβολή στην καταπολέμηση της ανεργίας, κι επομένως για την αποφυγή των φοβερών κοινωνικών προβλημάτων, που μεγιστοποιείται ο κίνδυνός τους, όταν προέρχονται από επικράτηση της φτώχειας, και της αθλιότητας.

Και σ' αυτήν τη βιογραφία, που συνέταξα από τις αναμνήσεις μου, θέλω πρωτίστως να γνωρίσουν και να θυμηθούν όλοι, πώς αγωνίστηκε κι αυτοθυσιάστηκε αγαπώντας την Αίγυπτο, και τον γενναιόδωρο λαό της, και πώς με την πνευματική του διαύγεια σκεπτόταν μακροπρόθεσμα για μεταγενέστερη αξιοποίηση των σχεδίων του, πράγμα που τον έκανε να κερδίσει την εμπιστοσύνη, και τον σεβασμό δύο Προέδρων της Αιγυπτιακής Δημοκρατίας.

Ο αείμνηστος Πρόεδρος Άνουαρ Ελσαντάντ στα Απομνημονεύματά του, που τιτλοφορούνται : "Η Αυτοαναζήτηση" εγκωμιάζει τον Αγρονόμο Αδριανό Δανίνο για την αυτοπεποίθησή, τον ενθουσιασμό, και την διορατικότητά του.

Ο Αδριανός Δανίνος γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια την 1^η Απριλίου 1887, είναι υιός του διακεκριμένου Αιγυπτιολόγου Αλβέρτου Δανίνου Πασσά, ο οποίος ήταν επίσης ο Διευθυντής της Χεδιβικής Εποπτείας Περιουσιών την εποχή του Χεδίβη Ταουφίκ. Η οικογένεια Δανίνου ήταν απ' τις καθαρόαιμες Ελληνικές, κι ο προπάππος του μετανάστευσε στην αγαπητή Αίγυπτο στις αρχές του 19ου αιώνα. Όλες οι από τότε επόμενες γενιές της οικογένειας αυτής, εγκαταστάθηκαν στην Αίγυπτο. κι επέδρασε σ' αυτές ο Γαλλικός Πολιτισμός, που άνθησε στη Νειλοχώρα, απ' την εποχή του Μουχάμμαντ Άλη Πασσά, του Ιδρυτή της Δυναστείας των Αλαουιτών, και του πολιτισμού της Νεότερης Αιγύπτου.

Μ' αυτόν τον τρόπο, διακόπηκαν σταδιακά οι σχέσεις της οικογένειας με την Ελλάδα, αφού τα ενδιαφέροντά της, κι η πολιτική της υπαγωγή ανήκε πλέον στην Αίγυπτο. Έτσι, με την πάροδο του χρόνου, η οικογένεια αυτή Αιγυπτιοποιήθηκε, με τον συναισθηματικό κορροισμό της, απ' την Αίγυπτο και τον τίμιο και αμνησίκακο λαό της.

Ενώ ο Αδριανός ήταν ακόμη πολύ μικρός, αποβίωσε η μητέρα του, η Ελληνίδα κυρία Αθηνά.

Από τη γαλλική προσθήκη μαθαίνουμε ότι η Αθηνά Δανίνου υπήρξε η γλυκύτερη των συζύγων και η καλύτερη των μητέρων. Παράξενο. Μόνο στα γαλλικά η αναφορά στις αρετές της θανούσης. Και αν και μητέρα προτάσσονται οι αρετές της ως τρυφερής συζύγου και έπονται οι αρετές της ως μητέρας. Ένας πονεμένος σύζυγος άραγε;

«ΕΝΘΑΔΕ ΓΗ ΚΑΛΥΠΤΕΙ
ΑΘΗΝΑΝ ΔΑΝΙΝΟΥ ΠΑΣΣΑ
ΘΑΝΟΥΣΑ ΕΝ ΗΛΙΚΙΑ 28 ΕΤΩΝ
ΤΗ 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 1895
ICI REPOSE
ATHINA DANINOS PACHA
DECEDEE LE 21 MARS 1895
A L'AGE DE 28 ANS
ELLE FUT LA PLUS DOUCE DES FEMMES
ET LA MEILLEURE DES MERES »

Έτσι μεγάλωσε στην Αίγυπτο, ορφανός από μητέρα, που αγάπησε πηγαία, κι έλαχε στην Γαλλία τις ανώτατες επιστημονικές, και πολιτισμικές διακρίσεις, καθώς κι ο ξάδερφός του, ο διακεκριμένος Λογοτέχνης Πέτρος Δανίνος, ο οποίος είναι διάσημο μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας, στην οποία, ως γνωστό, όσοι συμμετέχουν παραμένουν πνευματικά αθάνατοι. Μ' αυτή την παιδεία, απέκτησε ο Αδριανός τους ανώτατους επιστημονικούς τίτλους στον τομέα της Αγρονομίας και της Νομικής.

Όταν πέθανε ο πατέρας του το 1925, κληρονόμησε μια σεβαστή περιουσία, αλλά την δαπάνησε όλη για την εκπόνηση δαπανηρών και χρονοβόρων σχολαστικών μελετών για εξεύρεση του καταλληλότερου τρόπου αποφυγής της απώλειας των νερών του Νείλου στη Μεσόγειο, κι ειδικά κατά την πλημμύρα του Νείλου.

Ταυτόχρονα επεδίωκε με την προαναφερόμενη έρευνα, την αποτροπή των ετησίων καταστροφών, που προκαλούσε ο κατακλυσμός των αγροτικών εκτάσεων, η φθορά των καλλιεργειών, ο αφανισμός των αγροτικών οικισμών, κι άλλων σημαντικών εγκαταστάσεων, προκαλώντας εξαθλίωση, αμφιβολία κι αθλιότητα των χιλιάδων φτωχών κατοίκων των αγροτικών περιοχών, που βρίσκονται στις όχθες του Νείλου στους διάφορους Νομούς της Αιγύπτου.

Ο αείμνηστος Αγρονόμος Αδριανός Δανίνος, με την διορατικότητα, που κατείχε, κατάφερε στις αρχές του αιώνα μας, και στην εποχή του Βασιλέως Φουάντ, να διακρίνει την αναγκαιότητα εκμετάλλευσης των υδάτινων πόρων της Αιγύπτου, και την πρωτεύουσας σημασίας συμβολή τους στην ευημερία των επομένων γενιών, κι ειδικά στην αρχή της 3^{ης} χιλιετηρίδας της σημερινής μας εποχής.

Γι' αυτό σκέφθηκε την εγκατάσταση σειράς φραγμάτων, κατά μήκος της ροής του Νείλου, με διακλαδώσεις, που θα συνέβαλαν στην άρδευση νέων εκτάσεων, άγονων μέχρι τότε, ώστε να καταστούν καλλιεργήσιμες.

Έτσι θα ελέγχονταν επιστημονικά και πρακτικά οι υδάτινες ποσότητες, που δεσμεύονται και διοχετεύονται κατά την ροή του Νείλου, χωρίς ν' αχρηστεύονται με την αποβολή τους στη Μεσόγειο.

Γι' αυτόν το σκοπό, συνεργάστηκε στενά με μεγάλη ομάδα διεθνών και διάσημων επιστημόνων, κι εμπειρογνομόνων στον τομέα σχεδιασμού και εγκατάστασης των υδάτινων φραγμάτων.

Τους κάλεσε στην Αίγυπτο ιδίους εξόδοις, με διάφορες και διαδοχικές αποστολές, κι εκπόνησε μαζί τους, από την δεκαετία του '30 πλήρεις και λεπτομερείς μελέτες κατά μήκος

της ροής του Νείλου για τον καθορισμό των καταλληλότερων περιοχών εγκατάστασης αυτών των φραγμάτων.

Επίμονα συνέχιζε τις δοκιμές ανθεκτικότητας, και τις αναλύσεις των ιδιοτήτων του εδάφους για την οριστικοποίηση των σχετικών σχεδίων, και τον ορισμό των τελικών τεχνικών προδιαγραφών, για την εφαρμογή του μεγάλου αυτού έργου, που όλοι το θεωρούν απ' τα μεγαλύτερα του κόσμου, κι απ' τα επιτεύγματα του αιώνα.

Το σχέδιο των διαδοχικών φραγμάτων, προέβλεπε κι ειδικό σύστημα ελέγχου των παραποτάμων, που θα σχηματίζονταν, ώστε να επιτρέπεται η κανονική ροή ιλύος κατά μήκος του Νείλου.

Για την πραγματοποίηση του οράματός του, ο Αγρονόμος Αδριανός Δανίνος δεν φείσθηκε μήτε χρόνου, ούτε χρήματος, καθόσον γνωρίζουν κι όσοι τον συναναστράφηκαν, ότι διακρινόταν για την γενναιοδωρία του, κι ειδικά όταν το θέμα αφορούσε την έμπρακτη εκδήλωση της αγάπης του προς την Αίγυπτο.

Αυτό του κόστισε περισσότερο 100,000 χρυσές £ Αιγ. την εποχή του Βασιλέως Φουάντ, για να καλέσει ιδίους εξόδοις τους διεθνώς διασημότερους Μηχανικούς των υδατοφραγμάτων, καθώς και τους βοηθούς τους, σε ολοκληρωμένες ομάδες εργασίας, απ' εμπειρογνώμονες και τεχνικούς, από χώρες της Δύσης, κι αντιμετώπισε προσωπικά όλα τα έξοδα των ταξιδιών, της διαμονής, των ερευνών, καθώς και τις αμοιβές τους.

Μόλις ολοκληρώθηκαν οι μελέτες, κι ετοιμάσθηκαν τα σχέδια, και καθορίστηκαν οι σχετικές προδιαγραφές, παρουσίασε τα πάντα με αγάπη κι ενθουσιασμό στην Αιγυπτιακή Κυβέρνηση κατά την βασιλεία του Φουάντ.

Όμως η Κυβέρνηση εκείνης της εποχής δεν αντιλήφθηκε ότι η πραγματοποίηση αυτού του έργου ήταν επιτακτική κι επείγουσα ανάγκη.

Δικαιολόγησε την απραξία της ως εξής :

- Ύπαρξη ισχνού Κρατικού Προϋπολογισμού.
- Ανάγκη σύστασης Υπουργικής, ή Διακομματικής Επιτροπής για την αξιολόγηση του έργου και την εξέταση των πτυχών του, όπως ορίζει η συνηθισμένη γραφειοκρατία.
- Ανάγκη αναμονής για την εξέταση του θέματος μετά τις εκλογές, από τις οποίες θα προέκυπτε νέα Κυβέρνηση, η οποία θα ασχολούνταν με το θέμα. Καθώς και διάφορες άλλες δικαιολογίες, που οδήγησαν στην καθυστέρηση του έργου από χρόνο σε χρόνο.

Αυτή η αντιμετώπιση κι η απροσεξία είχαν ως αποτέλεσμα να παραμείνει το μεγάλο έργο φυλακισμένο στα συρτάρια, ακόμη και μετά τον θάνατο του Βασιλέως Φουάντ, και την ενθρόνιση του Βασιλέως Φαρούκ.

Ο β' Παγκόσμιος Πόλεμος από το 1939 ως το 1945 οδήγησε στην περαιτέρω καθυστέρηση, αφού όλες οι προσπάθειες επικεντρώνονταν στην στρατιωτική αναβάθμιση για να επιτευχθεί η ήττα των κρατών του άξονα, που κατεύθυναν η Γερμανία κι η Ιαπωνία.

Είναι γνωστό ότι με την λήξη του Πολέμου, ηγήθηκαν οι ΗΠΑ την παγκόσμια πρωτοβουλία ανακοπής του Κουμμουνιστικού Επεκτατισμού, που απειλούσε όλα τα Ευρωπαϊκά Κράτη, και γι' αυτό ενεργοποιήθηκε το πασίγνωστο Πρόγραμμα Marshall, που στόχευε στην ανασυγκρότηση της Ευρώπης.

Πραγματικά το Πρόγραμμα συνέβαλε, με αισθητή επιτυχία στην υποστήριξη των Κρατών της Δυτικής Ευρώπης, πολιτικά κι οικονομικά, και τα έσωσε απ' τον κίνδυνο της κουμμουνιστικής επιβολής.

Κατά την περίοδο αυτή χρειάστηκε παράταση της αναμονής, για την υλοποίηση του σχεδίου, που παρουσίασε ο Αγρονόμος Αδριανός Δανίνος με γνωμοδότηση Αμερικανικών Εταιρειών, οι οποίες ήταν έτοιμες να συμβάλουν με Αμερικανική Χρηματοδότηση μέσω της

Διεθνούς Τράπεζας και στα πλαίσια δανείου, που θα χορηγούσε στην Αίγυπτο η Αμερικανική Κυβέρνηση, βάσει των ιδιαίτερων συνθηκών, και της αλλαγής προτεραιοτήτων της εποχής εκείνης, ήτοι μετά την ανασυγκρότηση της Ευρώπης, κι αφού θα είχε συντονιστεί η Αίγυπτος, και θα ήταν έτοιμη ν' αρχίσει την εφαρμογή.

Σ' αυτή την περίοδο επικράτησε το Επαναστατικό Κίνημα της 23^{ης} Ιουλίου 1952 και παραχώρησε ο Βασιλιάς Φαρούκ τον Θρόνο του στον υιό του και Διάδοχό του Πρίγκιπα Άχμαντ Φουάντ, και τελικά αναχώρησε για την εξορία του στην Ιταλία, με την Βασιλική Θαλαμηγό "Αλμαχρούσα" (Η Φρουρούμενη), λίγο πριν την δύση του ηλίου της 26^{ης} Ιουλίου 1952.

Στα δύο χρόνια, που ακολούθησαν την Επανάσταση, ο Αδριανός παρέμεινε αισιόδοξος, νομίζοντας πως η Επαναστατική Κυβέρνηση θα εξέταζε θετικά, και με πρακτικό τρόπο την πρότασή του, που ετοίμασε και παρουσίασε με προσωπικές θυσίες κι αυταπάρνηση, και με συνεργασία των διασημότερων παγκοσμίως Μηχανικών κι ειδικών στις κατασκευές φραγμάτων. Γι' αυτό μετά την εδραίωση της επαναστατικής εξουσίας, και την ανάληψη της ηγεσίας της από τον αείμνηστο Πρόεδρο Γκαμάλ Αμπντελνάσερ το 1954, ζήτησε ακρόαση, για να του παρουσιάσει το σχέδιό του, και να του εξηγήσει τα πλεονεκτήματά του, αναλυτικά όπως τα είχε προετοιμάσει, μ' όλες τις λεπτομέρειες, τα σχέδια, και τις προδιαγραφές, που συγκεντρώθηκαν απ' την μακρόχρονη μελέτη του.

Από τότε αναπτύχθηκε στενή σχέση φιλίας μεταξύ των δύο ανδρών, αφού έλαχε ο Δανινός της πλήρους εμπιστοσύνης του Προέδρου, και του θαυμασμού του, για την υπομονή, επιμονή, θυσία, και μακρόχρονη αυταπάρνηση, με την οποία ετοίμασε το σχέδιο αυτό, για την ευημερία της Αιγύπτου, και των ερχόμενων γενιών, κι ειδικά στον αιώνα, που ανάτελλε.

Αυτή η εποχή σύμπιπτε με την οικονομική δυσχέρεια του Δανίνου, αφού δαπάνησε οικιοθελώς και πρόθυμα, όλη του την περιουσία, στις μελέτες σκοπιμότητας, και στις έρευνες καθορισμού των προδιαγραφών της επίτευξης του μεγάλου κατασκευαστικού αυτού έργου.

Αυτή την εποχή, και για τους παραπάνω λόγους ήταν καταχρεωμένος, κι η υγεία του γινόταν ολοένα και πιο προβληματική, όσο προχωρούσε η ηλικία του.

Ο Νάσσερ θαύμασε το προτεινόμενο κατασκευαστικό έργο, που του ανέπτυξε ο Δανίνος, και κατάλαβε την ύψιστη σημασία του, για τις επόμενες γενιές, και για την Αίγυπτο γενικά, αλλά θέλησε να θεωρηθεί η υλοποίηση αυτού του γιγάντιου έργου, ως το μεγαλύτερο επίτευγμα της Επανάστασης.

Μετά την πρώτη τους συνάντηση, ζήτησε επανειλημμένα ο Νάσσερ, να τον επισκέπτεται για να συνεχιστεί η πολύπτυχη επιστημονική, και τεχνική εξέταση του έργου. Γι' αυτό τον λόγο τον εφοδίασε με μόνιμη άδεια, για να τον επισκέπτεται στην Έδρα του Επαναστατικού Συμβουλίου.

Μ' αυτόν τον τρόπο γνωρίστηκε μ' όλα τα Μέλη του εν λόγω Συμβουλίου, και τους φίλους τους, που ανήκαν στο Κίνημα των Ελεύθερων Αξιωματικών, συμπεριλαμβανομένων των : Αμπντελχακίμ Άμερ, Άνουαρ Ελσαντάντ, Ζακαρέγια Μοχηελντίν, Χάλεντ Μοχηελντίν, Χάσαν Ιμπραχίμ, Αμπντελλατίφ Ελμπογντάντη, Μαχμούντ Γιούνες, κι άλλους πολλούς.

Ο αείμνηστος Πρόεδρος Άνουαρ Σαντάντ αναφέρει τον Δανίνο στα Απομνημονεύματά του, που τιτλοφορούνται " Η Αυτοαναζήτηση " ειδικά εκείνη την περίοδο, που γνωρίστηκε με τον Αγρονόμο Αδριανό Δανίνο, και συγκεκριμένα στο πέμπτο κεφάλαιο, σελίδες 171 και 172, λέγοντας: " Η μνήμη μου, αναπολώντας εκείνες τις ημέρες, μου παριστάνει ολοζώντανα τον Έλληνα Αγρονόμο, με την απεριποίητη κόμμωση, και το ανήσυχο βλέμμα, που μας επισκεπτόταν στην Έδρα του Αρχηγείου μας στην Αμπασέγια, όποτε ήθελε, και χωρίς

προειδοποίηση. Αν θυμάμαι καλά τον έλεγαν Δανίνο. Κάθε φορά, που εισέβαλε στην Έδρα μας, εκφραζόταν με θέρμη, και τα λόγια του πάντα είχαν το ίδιο περιεχόμενο, δηλαδή ότι ο Νείλος στο Ασσουάν έπρεπε να εμποδιστεί με φράγμα.

Απ' την επιμονή του, και την εμμονή του στην ιδέα, καθώς κι απ' τα μάτια του, που άστραφταν όταν μιλούσε, σχηματιζόταν η ιδέα ότι σίγουρα είναι τρελός! Αλλά η έκφρασή του, κι η όψη του, δεν άφηναν περιθώρια ερμηνείας, και βεβαίωναν ότι πίστευε στην ιδέα του, όπως πιστεύει ο λάτρης στον Θεό του.

Αυτό μας οδήγησε να αναθέσουμε την εξέταση του θέματος, στον Σύμβουλό μας, τον αείμνηστο Μηχανικό Μαχμούντ Γιούνες. Πράγματι μας ανέφερε, μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, ότι η εξέταση κι η επιτόπου έρευνα απέδειξε, ότι η ιδέα του Δανίνου είναι εξαιρετική, αφού οι βυθοσκοπήσεις σ' εκείνη την περιοχή, βεβαίωσαν την αξία της πρότασης του Δανίνου. Τότε ζήτησε ο Σύμβουλός μας, ν' αρχίσει η διαπραγμάτευση της υλοποίησης, με ξένους κατασκευαστικούς οίκους παγκόσμιας πείρας.

Έτσι ξεκίνησε η ιδέα του Υψηλού Φράγματος, γέννημα αφοσίωσης, ενθουσιασμού και διορατικότητας, όπως συνήθως ξεκινούν όλες οι μεγάλες ιδέες."

Όταν θέλησε ο Πρόεδρος Νάσερ, να μάθει το κόστος του μεγάλου έργου, πληροφορήθηκε ότι οι προσφορές θεωρούνταν ανακριβείς, αφού είχαν συνταχθεί πριν τον β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ μετά άλλαξαν ριζικά οι τιμές, τα υλικά, οι αμοιβές, κι όλα τα συναφή.

Γι' αυτό ζήτησε ο Πρόεδρος από τον Δανίνο, να ταξιδεύσει στην Αμερική, και του ανάθεσε τον εκσυγχρονισμό της σχετικής μελέτης με Αμερικανικούς Κατασκευαστικούς Οίκους, καθώς και την διαπραγμάτευση των λεπτομερειών της κατασκευής, με τους Οίκους, που είχαν συμβάλει προπολεμικά στην κατάρτιση της μελέτης.

Τον εφοδίασε για την αποστολή αυτή, με γραπτή εξουσιοδότηση, και με γραπτές οδηγίες προς τον Αιγύπτιο Πρόεσβη στην Ουάσινγκτον, ώστε να καλυφθούν όλα του τα έξοδα κατά την παραμονή του στην Αμερική, καθώς και την διάθεση αυτοκινήτου με οδηγό στον Δανίνο, κατά την διάρκεια της αποστολής του. Ο Δανίνος αποπεράτωσε με επιτυχία την αποστολή του, και επέστρεψε στο Κάιρο, για να παραδώσει ιδιοχείρως στον Πρόεδρο τις αναθεωρημένες προσφορές, που συνέταξαν εξειδικευμένες Αμερικανικές Κατασκευαστικές Εταιρείες, οι οποίες δήλωσαν ότι ήταν έτοιμες ν' αναλάβουν τις εργασίες κατασκευής, μόλις εξασφαλιζόταν η χρηματοδότηση, και καθοριζόταν ο τρόπος εξόφλησης.

Γι' αυτό έπρεπε να εξετασθεί εξονυχιστικά το θέμα με την Αμερικανική Κυβέρνηση, η οποία και είχε δηλώσει την προθυμία της να χορηγήσει δάνειο στην Αίγυπτο μέσω της Διεθνούς Τράπεζας, αμέσως μετά την επίτευξη της εξοφλητικής συμφωνίας ανάμεσα στις δύο χώρες. Μ' αυτά τα δεδομένα το 1956 δέχτηκε πρόθυμα ο Νάσερ να διαπραγματευτεί με την Αμερικανική Κυβέρνηση, και με τη Διεθνή Τράπεζα, ενώ Πρόεδρος των ΗΠΑ ήταν ο Ντουάιτ Αϊζενχάουερ, κι Υπουργός Εξωτερικών ο Τζών Φόστερ Ντάλλας.

Τελικά συνεδρίασαν οι διαπραγματευτικές αποστολές, και δήλωσαν οι εκπρόσωποι της Αμερικανικής Κυβέρνησης την ανησυχία τους, και την αμφιβολία τους, σχετικά με την ικανότητα της Αιγύπτου να εξασφαλίσει τους απαιτούμενους πόρους σκληρού νομίσματος, για την εξόφληση των δόσεων του δανείου, στις προβλεπόμενες προθεσμίες καταβολής. Και όπως δήλωσε άμεσα η Αμερικανική ομάδα διαπραγμάτευσης, η Αίγυπτος δεν θα έχει τα δέοντα συναλλαγματικά αποθέματα εξόφλησης, επειδή σύναψε μακροπρόθεσμη συμφωνία εμπορικής ανταλλαγής με την Τσεχοσλοβακία, ώστε να προμηθεύεται οπλικά συστήματα, και πολεμικό υλικό, έναντι των βασικών Αιγυπτιακών αγροτικών προϊόντων, όπως το βαμβάκι και τα παράγωγά του, το ρύζι, τα κρεμμύδια κι άλλα.

Αυτή η στάση των ΗΠΑ εξόργισε τον Πρόεδρο Νάσσερ, αφού την θεώρησε προκλητική ανάμιξη στην πολιτική βούληση της Αιγύπτου, και προτίμησε να διακόψει τις διαπραγματεύσεις με την Αμερικανική Κυβέρνηση, η οποία αποσκοπούσε να πιέσει την Αίγυπτο για να ανακαλέσει την απόφαση εισαγωγής οπλικών συστημάτων από την Τσεχοσλοβακία, που ανήκε στην κουμμουνιστική παράταξη.

Αυτά τα γεγονότα οδήγησαν στη διαταραχή των Αιγυπτο-Αμερικανικών σχέσεων σε τέτοιο βαθμό, που μεγιστοποιήθηκε στα μέσα του 1956.

Σ' αυτό το διάστημα ο λαός της Αλγερίας αγωνιζόταν ηρωικά κατά της Γαλλικής Κατοχής, κι η Βρετανία διατηρούσε στρατιωτικές βάσεις σε περιοχές γειτονικές της Διώρυγας του Σουέζ. Τότε αιφνιδίασε ο Νάσσερ όλο τον κόσμο με την επαναστατική του απόφαση της Εθνικοποίησης της Διώρυγας, που ανακοίνωσε, κατά την ξακουστή ομιλία του, στην Μανσέγια της Αλεξάνδρειας, στις 26 Ιουλίου 1956.

Η ξαφνική αυτή επαναστατική απόφαση αιφνιδίασε, σαν κεραυνός τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, αλλά ήταν τελεσίδικη κι αμετάκλητη, παρόλο, που η διεθνής συμφωνία, η οποία ρύθμιζε το καθεστώς της Διώρυγας, όριζε ότι θα περνούσε στην Αιγυπτιακή κυριαρχία μετά 13 χρόνια από την ημερομηνία εθνικοποίησής της, και συγκεκριμένα το 1969.

Από την ημερομηνία αυτή, ανατράπηκαν όλα τα παγκόσμια πολιτικά σταθμά στην Μέση Ανατολή, κι ειδικά με την Αίγυπτο, που θεωρήθηκε ο εχθρός των κρατών της Δύσης, και κατόπιν ακολούθησε η Τριπλή Επιδρομή εναντίον της.

Αυτά τα γεγονότα, συνόδευσαν και την έκρηξη του Ψυχρού Πολέμου, ανάμεσα στα κράτη της Κουμμουνιστικής Παράταξης, υπό την ηγεσία της Σοβιετικής Ένωσης, και στα Δυτικά κράτη, με αποτέλεσμα τις γνωστές πολιτικές, κι οικονομικές κρίσεις, που συνεχίστηκαν για αρκετά χρόνια.

Η απόφαση του Προέδρου Νάσσερ να εθνικοποιήσει την Διώρυγα ήταν πολιτική και κυριαρχική εκδήλωση, και θέλησε μ' αυτήν να εκφράσει την οργή του, και την δυσαρέσκεία του για τις Αμερικανικές πιέσεις, κι όπως ανέφερε και στον Λόγο του, θέλησε να επωφεληθεί άμεσα η Αίγυπτος, από τα έσοδα της Διώρυγας, για να τα διαθέσει στη χρηματοδότηση της Κατασκευής του Υψηλού Φράγματος, χωρίς καθυστέρηση και χρονοτριβές.

Μετά την ανακοίνωση της εθνικοποίησης, το έδαφος ήταν πρόσφορο, για την Σοβιετική Ένωση, ώστε να διεισδύσει άμεσα στην Αίγυπτο, δηλώνοντας την παρουσία της, κι επιδεικνύοντας την επιρροή της, κι επομένως, και στις υπόλοιπες περιοχές της Μέσης Ανατολής, και της Αφρικανικής Ηπείρου.

Επόμενη ήταν η όξυνση του Ψυχρού Πολέμου, ιδίως όταν η Σοβιετική Ένωση, δήλωσε στον Νάσσερ, επίσημα διά της Διπλωματικής Οδού, την πλήρη διάθεσή της, ν' αναλάβει την κατασκευή του Φράγματος, σ' όλες τις φάσεις της εγκατάστασης.

Ο Νάσσερ δέχτηκε αμέσως, γιατί η Υπερδύναμη ήταν η μόνη εναπομείνουσα χώρα στο πεδίο των διακρατικών σχέσεων, που μπορούσε να εξασφαλίσει, όλα τα χρειώδη για την υλοποίηση του τεράστιου αυτού έργου.

Όμως η Σοβιετική Ένωση, απαίτησε μέσω των Μηχανικών, και των Συμβούλων της, να κατασκευαστεί το φράγμα, κατά την κρίση της, ήτοι προδιαγραφές, σχέδια καθώς και σημείο ανέγερσης, που θα επέλεγε, βάσει της μακρόχρονης πείρας της στην ανέγερση ποικίλων φραγμάτων εντός της, καθώς και σε διάφορες Ασιατικές Χώρες.

Γι' αυτό απέρριψε η Σοβιετική Ένωση, τις σχολαστικές μελέτες, που παρουσίασε ο Δανίνος μετά από μακροχρόνια προεργασία με την ομάδα του, την οποία αποτελούσαν Μηχανικοί κι Εμπειρογνώμονες από την Δυτική Ευρώπη.

Για αποφυγή της απώλειας της τελευταίας αυτής ευκαιρίας, δέχτηκε ο Πρόεδρος Νάσσερ, όσα ζήτησε η Σοβιετική Ένωση, αναφορικά με την ελευθερία επιλογής, σ' όλες τις φάσεις του έργου, μ' αποτέλεσμα ν' αρχίσουν αμέσως οι προεργασίες των Μηχανικών και των Εμπειρογνομώνων.

Μετά την Εθνικοποίηση της Διώρυγας, ο Πρόεδρος Νάσσερ αισθάνθηκε την απόγνωση, που κατέλαβε τον Δανίνο, λόγω της εγκατάλειψης του αρχικού σχεδίου του, στ' οποίο πίστεψε, και για τ' οποίο αγωνίστηκε πολλά χρόνια μ' ενθουσιασμό, για να ολοκληρώσει, επωμιζόμενος μόχθο, έξοδα και αυτοθυσίες.

Γι' αυτό τον λόγο, κάλεσε τον Δανίνο, και του εξήγησε ότι οι πολιτικοί, κυριαρχικοί κι εθνικοί παράγοντες, επιτάσσουν την αποδοχή της νέας κατάστασης. Τον ευχαρίστησε για τους κόπους, και τις θυσίες του δίδοντάς του επιταγή με το ποσό των 30.000 £ Αιγ., ως ένδειξη εκτίμησης, και σεβασμού για το πρόσωπό του.

Μ' εκείνη την ευκαιρία δημοσίευσαν οι εφημερίδες, και τα περιοδικά της Αιγύπτου την είδηση της τιμητικής διάκρισης, που απένειμε ο Πρόεδρος Νάσσερ στον Αγρονόμο Αδριανό Δανίνο, κι άρχισαν να συρρέουν οι φίλοι, κι οι γνωστοί του, για να τον συγχαρούν, για το βραβείο, που επάξια του απένειμε ο Πρόεδρος, όμως μαζί τους ήρθαν κι όσοι τον είχαν δανίσει διάφορα ποσά στα περασμένα χρόνια.

Αδίστακτα ο Δανίνος εφαρμόζοντας τις ευγενείς αρχές, στις οποίες πίστευε όλη του την ζωή, τους ευχαρίστησε θερμά, κι έδωσε αμέσως στον καθένα τους, το ποσό, που του όφειλε. Μετά την καταβολή των χρεών, του εναπόμεινε μικρό ποσό, που δεν ήταν αρκετό για να αντιμετωπίσει τις ανάγκες διαβίωσης και της θεραπευτικής αγωγής, η οποία έγινε δαπανηρότερη στα χρόνια, που ακολούθησαν, τόσο που αναγκάστηκε επανειλημμένα να ζητήσει από κάποιον πιστό φίλο του στην Αλεξάνδρεια (τον γράφοντα), μερικές λίρες για να μπορέσει ν' αγοράσει εισιτήριο, και να επιστρέψει στο Κάϊρο, στ' οποίο και κατοικούσε μόνιμα.

Επίσης τον τίμησε ο Πρόεδρος Νάσσερ, κατά την θητεία του, με την χορήγηση πενιχρής ειδικής σύνταξης, η οποία κάλυπτε μέρος των εξόδων διαβίωσης, και θεραπείας του, αφού η υγεία του επιδεινώθηκε με την πάροδο του χρόνου, λόγω των ασθενειών γήρατος. Και επιδεινώθηκε ακόμη περισσότερο, όταν ολίσθησε μ' αποτέλεσμα κάταγμα ποδός, που τον ανάγκασε να μείνει κατάκοιτος για πολλούς μήνες, μέχρι την 23^η Σεπτεμβρίου 1976, ημέρα του θανάτου του σε ηλικία 89 ετών.

Εκτός απ' το πρωτοποριακό τεράστιο έργο, που συνέλαβε, κι επιδίωξε ο Δανίνος για πολλά χρόνια, ώστε να κατασκευαστεί το Φράγμα, παρουσίασε επίσης σχολαστική έρευνα για να εφαρμοστεί πρακτικά, σ' ευρεία κλίμακα, κι η οποία στόχευε στην επίτευξη της αυτάρκειας κάθε οικογένειας, μόνο με την συμβολή των μελών της.

Αυτό μπορούσε να γίνει, με την παραχώρηση κατοικίας, με μικρό κήπο σε κάθε οικογένεια, ώστε να αναλαμβάνει την καλλιέργεια των βασικών χορταρικών και φρούτων, με την ποσότητα, που καλύπτει τις ανάγκες της, καθώς και την διατήρηση τόσων πουλερικών, ώστε να έχει κάθε μέλος της οικογένειας, έστω και απ' ένα αυγό καθημερινά. Αυτή η ιδέα ήταν φιλόδοξη, και μακροπρόθεσμη, και για αρκετά χρόνια επεδίωκε την εφαρμογή της. Η υλοποίηση θα ήταν η δέουσα θεραπεία για πολλά καίρια και δύσκολα προβλήματα, που ανέμενε την επικράτησή τους στις αρχές του αιώνα μας.

Η σκέψη του δεν ήταν υλοποιήσιμη μόνο στην Αίγυπτο, αλλά και σε πολλά άλλα μέρη του κόσμου, για την αντιμετώπιση των πολυδιάστατων κρίσεων, που προέκυψαν απ' την τρομερή έκρηξη πληθυσμού, σ' αρκετά κράτη, καθώς κι οι συντριπτικές οικονομικές, και κοινωνικές κρίσεις, που ακολουθούν την εξάπλωση της φτώχειας, της πείνας και της

ανεργίας σ' ολόκληρο τον κόσμο, με την πάροδο του χρόνου, και μ' ολοένα αύξουσα πορεία κι ειδικά με την αύξηση του πληθυσμού των μεγαλουπόλεων σ' όλες τις ηπείρους.

Αυτή του η ιδέα στόχευε στην πρακτική και ριζική λύση όλων αυτών των προβλημάτων, με ταυτόχρονη επιστροφή στη φύση, αφού κάθε οικογένεια θ' απόφευγε την πόλη, και θα προτιμούσε τα προάστια, ή ακόμη και τα χωριά, ώστε να της παραχωρηθεί η ευρύχωρη κατοικία, κι ο κήπος, στον οποίο κάθε μέλος της για μόνο μία ώρα την ημέρα θα ασχολούνταν με την περιποίηση του κήπου, για να εξασφαλίσουν τις καθημερινές ανάγκες τους, από λαχανικά, φρούτα και φρέσκα αυγά. Έτσι θα κατάφεραν να εξασφαλίσουν την οικογενειακή τους αυτάρκεια τροφής σ' όλη την διάρκεια του χρόνου.

Αυτό το μεγαλόπνοο όνειρο, χρειαζόταν για να υλοποιηθεί πριν την επανάσταση, ή στα χρόνια που ακολούθησαν, επικέντρωση όλων των πόρων και του ενδιαφέροντος για τη σφαιρική του επιτυχία.

Όμως παρέμεινε στα χαρτιά, και δεν είδε το φως, αφού μέχρι σήμερα δεν εφαρμόστηκε για πολλούς λόγους.

Η προσπάθεια πραγματοποίησής του, απαιτούσε, ειδικά κατασκευαστικά έργα υποδομής με ολοκληρωμένα δίκτυα υπηρεσιών, και κοινοχρήστων παροχών, άρδευσης, ηλεκτρικού, υδροδότησης, αποχέτευσης, συγκοινωνιών, τηλεπικοινωνιών, καθώς διάθεση και κατάλληλη προετοιμασία των αναγκαίων εκτάσεων, όπως κι άλλες συμπληρωματικές, και παραπληρωματικές προϋποθέσεις, ώστε να καταστεί εφικτή η εύλογη δρομολόγησή του, με συνέχεια, συνέπεια, κι αποδοτικότητα για τα επόμενα έτη της εφαρμογής του.

Από τα σοβαρότερα εμπόδια της εφαρμογής ήταν ο πάντοτε ο ισχνός Κρατικός Προϋπολογισμός, που δεν θα μπορούσε ν' αντέξει τ' απαιτούμενα έργα υποδομής, με τα ολοκληρωμένα δίκτυα υπηρεσιών, που προβλέπονταν για την θετική εφαρμογή της πρότασης.

Επίσης δεν υπήρχαν τότε πρόσφορες ευκαιρίες μακροπρόθεσμης δανειοδότησης μ' ευνοϊκούς όρους, ειδικά επειδή το κράτος, σ' όλο τον τρέχοντα αιώνα, και για διάφορους λόγους και κίνητρα, είχε άλλη σειρά προτεραιοτήτων.

Με το πέρασμα του χρόνου μειώθηκε και συρρικνώθηκε το ενδιαφέρον του κράτους για την εφαρμογή αυτού του σχεδίου, αν και ο Δανίνος επαναλάμβανε την άμεση ανάγκη έναρξης της υλοποίησής του, έστω και σταδιακά, και πειραματικά, σε κάποια περιοχή πριν την γενίκευσή του.

Όμως το ενδιαφέρον των αρμοδίων μειώθηκε, κι αφανίστηκε με την πάροδο του χρόνου, μέχρι που αμελήθηκε και ξεχάστηκε εντελώς ολόκληρο το σχέδιο, όχι μόνο λόγω έλλειψης πόρων, αλλά και για την διαμάχη καθορισμού δικαιοδοσιών των θεωρητικά εντεταλμένων υπηρεσιών υλοποίησης, και λόγω χαμηλού συντονισμού των συναρμοδίων Υπουργείων και Διευθύνσεων.

Ο Οραματιστής Αδριανός Δανίνος δεν απέκτησε παιδιά, αφού η Αγγλίδα σύζυγός του απεβίωσε πρόωρα. Όμως μας άφησε ολοζώντανα τεκμήρια, που βεβαιώνουν τη συμβολή του, και τη συνεχή του προσπάθεια στην αναβάθμιση της Αιγύπτου.

Πρέπει να αναφέρουμε στο τέλος της συνάντησής μας, ότι στο τέλος της ζωής του ο Αγρονόμος Αδριανός Δανίνος, θύμιζε σ' όλους τον επηρεασμό του απ' την ρήση, που αναφέρεται στ' απομνημονεύματα του Ναπολέοντος Βοναπάρτη, την οποία έγραψε πριν τον θάνατό του, και κατά την εξορία του στο νησί της Αγίας Ελένης, κι η οποία έχει ως εξής: " Αν η τύχη, μου επέτρεπε, να κυβερνήσω την Αίγυπτο, κάποτε . . ., δεν θα επέτρεπα να χαθεί στη θάλασσα, ούτε μία σταγόνα απ' το νερό του Νείλου".

Αυτή η ρήση, όπως κι ο αείμνηστος Αγρονόμος Αδριανός Δανίνος, θύμιζε σ' όλους πάντα, την προειδοποίηση του Ουίνστον Τσόρτσιλ, πριν εκατό χρόνια, και συγκεκριμένα το 1899

στο έργο του (Ο πόλεμος των ποταμών), λέγοντας "τα επόμενα έτη, ή την Τρίτη χιλιετία της εποχής μας, θα ξεσπάσουν αδιασώπητοι πόλεμοι κι αιματηρές διενέξεις, ανάμεσα σε πολλά κράτη, όχι γι' άλλο λόγο, παρά μόνο για την κυριαρχία των ποταμών, και των πηγών ύδατος".

Σ Χ Ο Λ Ι Α

Στο τέλος της διάλεξης ο Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αλμουνουφέγια Διδάκτωρ Καθηγητής κ. Αμπντελφατάχ Μουστάφα Γονέϊμα, έλαβε τον λόγο μιλώντας για την αξέχαστη ανάμνηση της διάλεξης, αναφέροντας συν τοις άλλοις τ' ακόλουθα : " Η λαμπρή αυτή προσωπικότητα, παρέμεινε λησμονημένη, σε τέτοιο βαθμό, που η μνήμη της αγνοήθηκε τα τελευταία 40 χρόνια, παρόλο την πυκνή επιστημονική της προσφορά, και την οικονομική της γενναιοδωρία.

Αυτή η άγνοια συνεχιζόταν μέχρι τον Νοέμβριο του 1998, όταν ίδιοι εξόδοι, ο Βιογράφος του Δανινού, Λογοτέχνης κ. Αλμπέρτ Αμπουκάσεμ, δημοσίευσε την Βιογραφία, που συνέταξε αναφορικά με την Ζωή και το Έργο του Αγρονόμου Αδριανού Δανίνου, και την μετέφρασε ο ίδιος στην Αγγλική, και στην Γαλλική, που χειρίζεται απταίστως.

Επίσης, από εκτίμηση και θαυμασμό για το έργο του μεγάλου αυτού Έλληνα Αιγυπτιώτη, ευαισθητοποιήθηκε ιδιαίτερα ο Πουητής κι Αραβιστής, κ. Μιχάλης Σολομωνίδης, και μετέφρασε στην Ελληνική την παραπάνω Βιογραφία. Αναμένεται η μετάφρασή της, και σ' άλλες γλώσσες, ενώ πολλοί Διανοούμενοι και Δημοσιογράφοι, εντός κι εκτός Αιγύπτου, επιδοκίμασαν μ' ενθαρρυντικά σχόλια, την εκστρατεία προβολής του έργου του αείμνηστου Έλληνα Αγρονόμου.

Διάλεξη μ' αντικείμενο τη Ζωή και το Έργο του Δανίνου, έδωσε ο κ. Αμπουκάσεμ, στις 25/11/1998, στο Σύλλογο των Ροτταριανών Αλεξανδρείας.

Στους σημαντικότερους, που συγχάρηκαν τον Βιογράφο κ. Αμπουκάσεμ, για το έργο του, συγκαταλέγεται ο Καθηγητής Διδάκτωρ κ. Μωχάμαντ Γάνεμ Ελρεμέχη, Γενικός Γραμματέας του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας και Τεχνών του Κουβέϊτ, ο οποίος απέστειλε στις 9/2/1999, ειδική επιστολή στον προεξηρημένο Βιογράφο.

Η διάλεξη έληξε με προτάσεις για την αποθανάτωση της μνήμης του Αδριανού Δανίνου, που επέδειξε με τον αγώνα του, ότι οι βαθιές, και στενές σχέσεις των δύο λαών, από χιλιάδες χρόνια, δεν πρόκειται να αλλοιωθούν, όποιες κι αν είναι οι εκάστοτε περιστάσεις και συνθήκες. Καταχειροκροτήθηκε η πρόταση του κ. Γονέϊμα, αναφορικά με την ίδρυση Συλλόγου με το όνομα "Σύλλογος των Φίλων του Αδριανού Δανίνου", τιμώντας και διαιώνίζοντας την Μνήμη του, ώστε η δράση του, να παραμείνει φωτεινό υπόδειγμα για τις επόμενες γενιές. Επίσης έγινε αποδεκτή η πρόταση παρότρυνσης των αρμοδίων Οργάνων Καΐρου, Αλεξανδρείας, κι Ασσουάν, για την ονομασία κεντρικών οδών, και πλατείας σ' όνομα του Δανίνου, καθώς κι η αφιέρωση Ανδριάντα σ' αυτόν. Τέλος, κορονίδα της διάλεξης θεωρήθηκε η πρόταση θέσπισης μεγάλου ετήσιου Χρηματικού Βραβείου, στο όνομα του Δανίνου, για την καλύτερη Έρευνα στον Τομέα της Διατήρησης κι Ανάπτυξης των Υδάτινων Πόρων, και στον Τομέα Επέκτασης των Καλλιεργήσιμων Εκτάσεων, με σκοπό την ώθηση στην αρτιότερη αντιμετώπιση των αναγκών της τρίτης χιλιετηρίδας.-

Ο συγγραφέας ALBERT ABOUCASSEM - P.O.BOX: 1955, Alexandria, Egypt

(Sic transit Gloria Mundi)

E-mail: aboucassem@hotmail.com ©Albert Aboucassem, 1998-2000.

Δημοσιεύεται από τον Σύνδεσμο Επιστημονικού Προβληματισμού κατόπιν αδειάς του συγγραφέως κ. Albert Aboucassem, με τη μεσολάβηση του κ. Μιχάλη Γ. Σολομωνίδη.